

Đức Giáo Hoàng tại Buổi Tiếp Kiến: Sự Tham Gia Tích Cực vào Phụng Vụ dẫn chúng ta đến Mỗi Tương Quan với Thiên Chúa

Thanh Quảng sdb - (Tin Vatican - Isabella H. de Carvalho)

Trong Buổi Tiếp Kiến Chung Thứ Tư (26/8/2026), Đức Giáo Hoàng Lêô XIV suy ngẫm về quyết định của các Nghị phụ Công đồng Vatican II về việc thúc đẩy cải cách phụng vụ, khi ngài tập trung vào Hiến chương Phụng vụ Thánh năm 1963, Sacrosanctum Concilium.

Ngài khuyến khích các tín hữu tham gia tích cực hơn vào phụng vụ và bước vào mối tương quan sâu sắc hơn với Thiên Chúa.

Đức Giáo Hoàng nói: “Qua các hành động nghi thức của Giáo Hội, trong khi cử hành lễ tưởng niệm công trình cứu độ, chúng ta có cơ hội trải nghiệm mối tương quan đích thực với Thiên Chúa, tiếp cận với ơn cứu độ.”

ĐTC nói: “Vì các cử chỉ và lời nói của phụng vụ thánh rất quan trọng để hiện thực hóa trải nghiệm này, nên sự tham gia của các tín hữu không thể thụ động.”

Đức Giáo hoàng Lêô tiếp tục loạt bài suy niệm về các Văn kiện của Công đồng Vatican II, và đưa ra bài giáo lý cuối cùng về Hiến chế Phụng vụ Thánh năm 1963, Sacrosanctum Concilium.

Sacrosanctum Concilium là văn kiện đầu tiên được ban hành tại Công đồng Vatican II và mang lại những thay đổi quan trọng cho phụng vụ, chẳng hạn như cho phép cử hành bằng ngôn ngữ bản địa và khuyến khích sự tham gia tích cực hơn của các tín hữu.

Trong bài giáo lý của mình, Đức Giáo hoàng đã xem xét những lý do tại sao các Nghị phụ Công đồng quyết định thúc đẩy cuộc cải cách này.

Đức Giáo hoàng Lêô XIV trong buổi tiếp kiến chung

Cải cách phụng vụ bắt nguồn từ truyền thống sống động của Giáo hội

Đức Giáo hoàng Lêô lưu ý rằng mong muốn cải cách này không đến đột ngột mà đã thể hiện rõ ràng trong các hành động và văn kiện được các Giáo hoàng kế nhiệm công bố kể từ đầu thế kỷ 20.

Ngài dẫn chứng ví dụ như Hiến chế Nghi thức Thánh (Divini Cultus) năm 1928 của Đức Giáo hoàng Pius XI, việc Giáo hoàng Pius XII lựa chọn sắp xếp lại thời gian của một số nghi thức Tuần Thánh, hoặc Tông thư Motu proprio Rubricarum instructum năm 1960 của Thánh Giáo hoàng Gioan XXIII.

“Cuộc cải cách phụng vụ do Công đồng Vatican II thúc đẩy do đó được bắt nguồn vững chắc từ truyền thống sống động của Giáo hội,” Đức Giáo hoàng nói. “Hiểu đúng về nó cũng cho phép chúng ta bác bỏ những lạm dụng đã xảy ra trong một số lĩnh vực của Giáo hội trong thời kỳ hậu Công đồng, và đáng buồn thay, vẫn thỉnh thoảng xảy ra ngày nay, nơi một số nguyên tắc cơ bản của chính cuộc cải cách đã đi đến cực đoan hoặc bị hiểu sai.”

Buổi tiếp kiến chung ngày thứ Tư, 26 tháng 8

Trách nhiệm của các giám mục và linh mục trong việc bảo vệ phụng vụ

Đức Giáo Hoàng cũng nhấn mạnh rằng Hiến Chế Phụng Vụ (Sacrosanctum Concilium) khẳng định rằng “các nghi thức phụng vụ không phải là những hoạt động riêng tư, mà là những nghi lễ công khai của Giáo Hội, là ‘bí tích hiệp nhất’, tức là dân thánh hiệp nhất và được sắp xếp dưới sự lãnh đạo của các giám mục.”

Vì vậy, Đức Giáo Hoàng nói “trách nhiệm hàng đầu của các mục tử, của các giám mục, nhưng cũng của mỗi linh mục, là bảo vệ và thúc đẩy một phụng vụ, trong khi tôn trọng các quy luật phụng vụ, tỏa sáng với sự giản dị cao quý và do đó biểu lộ tính Giáo Hội duy nhất, thánh thiện, công giáo và tông truyền.”

Đức Giáo Hoàng nhấn mạnh: “Một phụng vụ như vậy cũng sẽ là một phương tiện cơ bản cho việc truyền giáo, là công cụ của ân sủng mà qua đó, như Công đồng dạy, chúng ta có thể học cách dâng hiến chính mình và, nhờ trung gian của Chúa Kitô, được hoàn thiện trong sự hiệp nhất với Thiên Chúa ở giữa chúng ta.”

Vương cung thánh đường Thánh Phêrô trong buổi tiếp kiến chung

Sự thể hiện cả tính thiêng liêng và tính nhân bản

Để hiểu lý do của cuộc cải cách, Đức Giáo hoàng Lêô XIV đã trích dẫn một bức thư mà Tổng giám mục Milan lúc bấy giờ, Hồng y Giovanni Battista Montini – vị Giáo hoàng tương lai là Phaolô VI – đã gửi cho các tín hữu của Giáo hội vào tháng 10 năm 1962.

Trong đó, ngài chỉ ra rằng phụng vụ “là sự thể hiện chân thành cả tính thiêng liêng và tính nhân bản”, vì nó là “một ngôn ngữ”, “một phương tiện cho giáo huấn thiêng liêng”, và “một tiếng nói trong đối thoại với Thiên Chúa”.

“Các tín hữu ‘không thể và không được phép im lặng và thụ động nữa’” vì “sự hiện diện thể xác của họ không thể dung hòa với sự vắng mặt về mặt tinh thần của họ”, vị Giáo hoàng tương lai đã viết.

Đức Giáo hoàng Lêô lưu ý rằng những suy nghĩ này được lặp lại trong điểm 48 của Hiến chế Phụng vụ Sacrosanctum Concilium, nhấn mạnh rằng Giáo hội mong muốn các tín hữu không tham gia phụng vụ như “người lạ hoặc khán giả im lặng”, mà là “tham gia vào hành động thánh thiêng một cách ý thức về những gì họ đang làm, với lòng sùng kính và sự cộng tác trọn vẹn”.

Bằng cách này, họ có thể “được thu hút đến gần Thiên Chúa và với nhau mỗi ngày, để cuối cùng Thiên Chúa có thể là tất cả và trong tất cả”.

Phụng vụ sống động thích ứng với thời đại

Đức Giáo Hoàng nói những lời này cho thấy “sự nhận thức mới mẻ về giá trị của phụng vụ” và cho phép phụng vụ “tỏa sáng như ‘nguồn chính yếu của sự trao đổi thiêng liêng, trong đó sự sống của Thiên Chúa được truyền đạt cho chúng ta’”.

Đức Giáo Hoàng nhấn mạnh: Từ niềm tin này, nảy sinh nhu cầu làm cho các văn bản và lời cầu nguyện trong Kinh Thánh dễ tiếp cận hơn và sắp xếp hợp lý hơn trình tự cử hành.

ĐTC giải thích rằng vì “phụng vụ là một thực thể sống động xuyên suốt qua các thế kỷ, nên nó luôn luôn được phát triển và đổi mới”, thích ứng các hình thức của nó với nhu cầu của các thời đại khác nhau.

Đức Giáo Hoàng nói: “Do đó, không có gì đáng ngạc nhiên khi Công đồng Vatican II, với sự tôn trọng tối đa đối với di sản truyền thống, và chính xác để làm cho nó dễ tiếp cận hơn, đã coi việc đổi mới các sách phụng vụ là cần thiết”.

Trích dẫn điểm 21 của Sacrosanctum Concilium, Đức Giáo Hoàng lưu ý rằng văn bản này phân biệt giữa “các yếu tố bất biến do Thiên Chúa thiết lập” và các yếu tố do con người tạo ra, “không chỉ hiện hữu mà còn nên được thay đổi theo thời gian”.

Do đó, các văn bản và nghi thức có thể được thay đổi để chúng có thể “diễn đạt rõ ràng hơn những điều thánh thiêng mà chúng biểu thị” và các tín hữu có thể “hiểu chúng một cách dễ dàng để tham dự vào một cách trọn vẹn, tích cực và tương xứng với cộng đoàn”.